

Årsrapport 2025

HÖRSELREHABILITERING

Ett delregister i Nationellt kvalitetsregister för öron-, näs- och halssjukvård

Innehållsförteckning

INLEDNING	3
REGISTERINFORMATION	4
REGISTERPLATTFORM OCH CPUA	4
PUBLIK STATISTIKVISNING	4
REFERENSGRUPP	4
VERKSAMHETER UNDER ÅRET	4
CERTIFIERINGSGRAD	4
ANSLUTNINGS-, TÄCKNINGSGRAD	4
DATAKVALITET, VALIDERING OCH BORTFALLSANALYS	5
RESULTAT	6
DEFINITION AV INDIKATORER	6
KLINISK RELEVANS	7
BESKRIVANDE STATISTIK	7
RESULTAT UPPDELAT I REGIONER	8
<i>Tillfredsställelse/Nytta</i>	8
<i>Kontakt/Information</i>	10
<i>Funktion</i>	12
<i>Väntetid</i>	14
RESULTAT UPPDELAT I KOMMUNGRUPPER	15
<i>Tillfredsställelse/Nytta</i>	16
<i>Kontakt/Information</i>	17
<i>Funktion</i>	18
NATIONELLA RESULTAT	19
<i>Hörapparatanvändning och livsglädje</i>	19
<i>Audiogram och ålder</i>	20
<i>Nytta och antal timmar per dag med hörapparat</i>	21
<i>Nyttan i hörselvården över tid</i>	22
<i>Ålder vid rehabilitering med hörapparat</i>	23
SAMBAND MELLAN INDIKATORER OCH FÖRBÄTTRINGSARBETE	24
APPENDIX	25
REFERENSER	28

Inledning

Årsrapporten är ett centralt och viktigt verktyg i återkopplingen av resultaten som komplement till direkta möten med verksamheterna. Skillnader mellan verksamheter redovisas och samband mellan åtgärder och förbättringar i kvalitet analyseras. Rapporten diskuterar även vilka skillnader som är klinisk relevanta utöver att de är statistiskt signifikanta.

Nationellt kvalitetsregister för hörselrehabilitering inkluderar hörselrehabiliteringar med hörapparat för vuxna, 18 år eller äldre. Registret är en del av de nationella kvalitetsregistren och är ett delregister under nationellt kvalitetsregister för öron-, näs- och halssjukvård.

Nationella kvalitetsregister används löpande för lärande, förbättring, forskning samt ledning och kunskapsstyrning för att tillsammans med individen skapa bästa möjliga hälsa, vård och

omsorg. Hur uppföljningen av den grundläggande rehabiliteringen ska utformas finns specificerat i en den svenska standarden (SiS 2021). Registret följer de rekommenderade arbetsmetoderna.

Registerinformation

Registerplattform och CPUA

Centralt personuppgiftsansvarig myndighet (CPUA) är Karolinska Universitetssjukhuset. Registret administreras av Hörselbron som hanterar insamling och statistik.

Publik statistikvisning

Årsrapporter finns tillgängliga via registrets hemsida.

Registerdata läggs regelbundet upp på Vården i Siffror (VIS) som ett komplement till övrig statistikvisning.

Referensgrupp

Registret leds av en referensgrupp där ordförande är medlem i styrgruppen för Nationellt kvalitetsregister för ÖNH-sjukvård.

- Peter Nordqvist, Civilingenjör, PhD, Tekniska Högskolan Stockholm (ordförande)
- Åsa Skagerstrand, Audiom, PhD, Region Örebro
- Stig Arlinger, Civilingenjör, Professor, PhD, Östergötland
- Askari-Saif Simindokht, Enhetschef, Audionommottagning Lund
- Kerstin Malmgren, Verksamhetskontroller Hörsel, Region Stockholm
- Hasan Hadzic, Civilingenjör, Representant Föreningen Sveriges Hörselchefer

Verksamheter under året

Under 2025 har det hållits tre referensgruppsmöten. Registret genomför varje år möten med regioner och kliniker där resultaten diskuteras och analyseras. Direkta möten med verksamheterna är det viktigaste momentet för att kommunicera och förstå resultaten. Variablerna i registret har inte ändrats under 2025 men bevakas i takt med utvecklingen av hörseltekniska produkter och integration med konsumentelektronik.

Certifieringsgrad

Under 2025 har någon ny certifieringsbedömning inte gjorts från SKR:s sida.

Anslutnings- och täckningsgrad

Täckningsgraden för 2025 är 91 procent och anslutningsgraden är 91 procent.

Datakvalitet, validering och bortfallsanalys

Registret saknar manuell inmatning och överföring av data sker direkt från aktuellt IT-system i verksamheten. Verksamheterna använder inga resurser för att administrera registret. De felkällor som uppstår vid manuell inmatning saknas i registret, däremot görs kontroller av orimliga värden av variabler vid digital överföring.

En bortfallsanalys görs för att kontrollera hur representativ gruppen som svarat är jämfört med gruppen som inte har svarat. Variabler som finns tillgängliga i båda grupperna, svarande och ej svarande, används i analysen. Ålder och grad av hörselnedsättning är två variabler som finns i båda grupperna oavsett om de har svarat eller ej. Medelåldern för svarande är 75 år och medelåldern för ej svarande är 74 år. För grad av hörselnedsättning är tonmedelvärdet (TMV4) 45 dB både för svarande och ej svarande. Representativiteten är hög avseende bakgrundsvariablerna ålder och grad av hörselnedsättning då skillnaderna mellan grupperna svarande och ej svarande är små.

Resultat

Resultaten är uppdelade i två nivåer, *nationell* och *region*.

För att lättare överblicka resultaten har frågor som är relaterade till varandra slagits samman till en indikator. Nedan beskrivs de tre indikatorer som används.

Definition av indikatorer

Indikator – Tillfredsställelse/Nytta

Indikatorn är huvudindikator och den viktigaste indikatorn. Den beräknas som medelvärdet för samtliga frågor i IOI-HA delen av enkäten, fråga 4-10. Medelvärdet beskriver den totala tillfredsställelsen eller nyttan som patienten upplever efter rehabiliteringen.

Indikator - Kontakt/Information

Indikatorn beräknas som medelvärdet för fråga 18-21. Medelvärdet Kontakt/Information beskriver hur *information* till patienten fungerar och hur personalen *bemöter* patienten. Även *delaktighet* och hur väl audionomen *lyssnat* på patienten inkluderas i den här indikatorn.

Indikator - Funktion

Indikatorn beräknas som medelvärde för fråga 12-15. Indikatorn anger hur patienten uppfattar hörapparatsens funktion. Funktionen hos hörapparaten påverkas av hur den ställs in av audionomen och vilken modell som används. Patienten anger hur väl hörapparaten fungerar kring återkoppling, ljudkvalitet, obehagligt starka ljud och vid kommunikation i buller och i sociala sammanhang.

Klinisk relevans

Registret omfattar ett stort antal patienter. Uppmätta skillnader mellan verksamheter blir därför nästan uteslutande statistiskt signifikanta. Det är därför viktigt att förstå skalorna som används och vilka skillnader som kan anses vara kliniskt relevanta utöver att de är statistiskt signifikanta.

Skillnaden för huvudindikatorn *Tillfredsställelse/Nytta* mellan en unilateral och en bilateral utprovning är 0.21 enheter för gruppen med symmetrisk nedsättning (max TMV4 skillnad vänster/höger 15 dB HL, underlag från perioden 2024 tom 2025). En bilateral utprovning påverkar utfallet av patientens rehabilitering positivt. En bilateral anpassning innebär ett annat arbetssätt för audionomen jämfört med en unilateral anpassning. En bilateral anpassning medför även ökade kostnader. *Skillnader på 0.21 enheter tolkas därför som kliniskt relevanta.*

Beskrivande statistik

Underlaget har en medelålder på 74.4 år där 58% är 75 år eller äldre. 51 procent är män och 49 procent är kvinnor. 12 procent valde att svara digitalt, resterande valde att svara postalt.

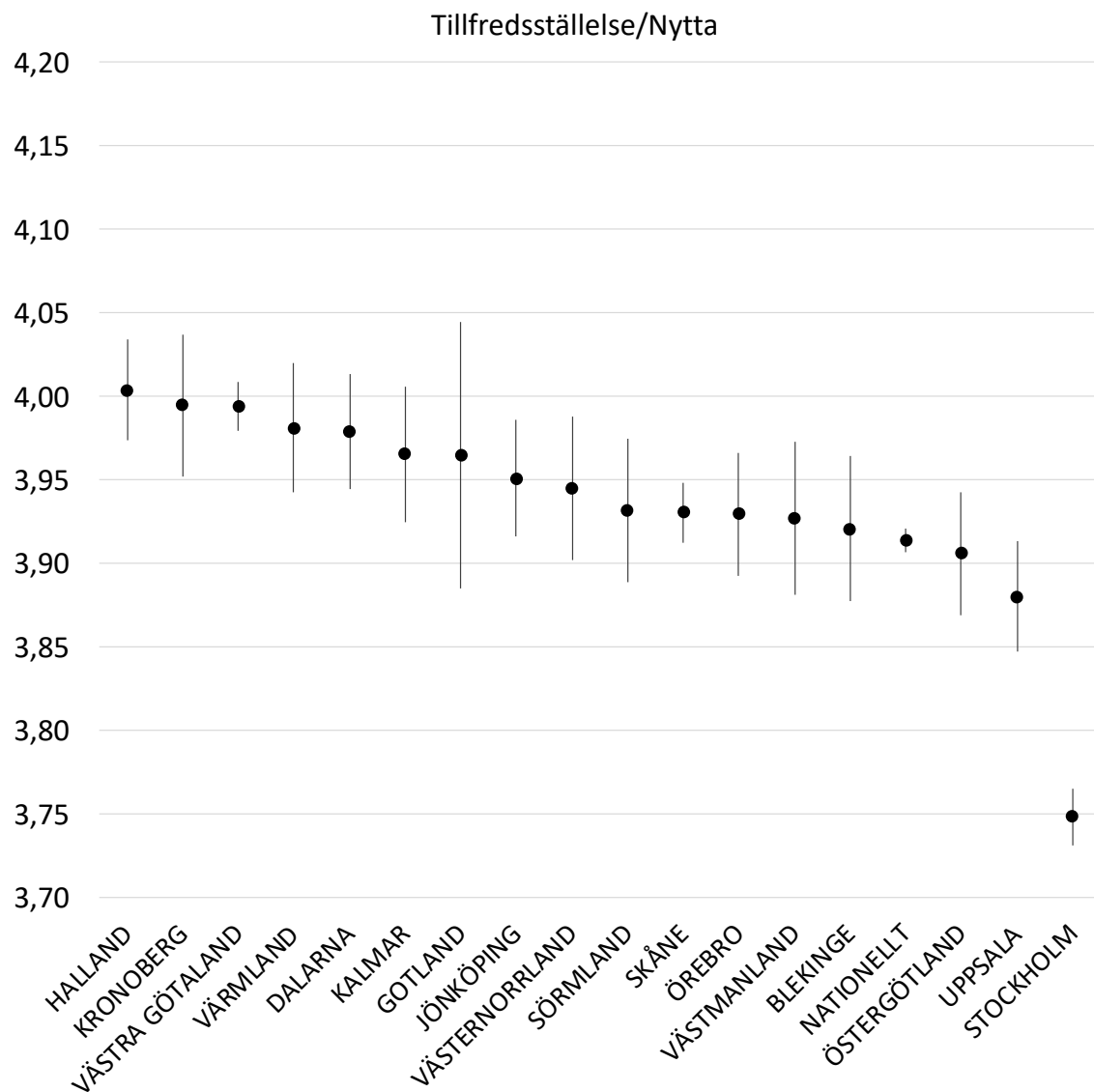
Resultat uppdelat i regioner

Resultat för regioner där samtliga kliniker och patientgrupper inkluderas.

Tillfredsställelse/Nytta

Region	Medel- värde	KI nedre (95%)	KI övre (95%)	Std	Andel (%) >=4	Ålder	Andel >=80 år (%)	TMV4 (dB)	Förstagångs- användare (%)	N (antal)	Svars- frekvens (%)
HALLAND	4,00	3,97	4,03	0,66	59	75	39		40	4000	46
KRONOBERG	3,99	3,95	4,04	0,64	59	75	42		43	1800	48
VÄSTRA GÖTALAND	3,99	3,98	4,01	0,64	59	74	36	45	37	14867	48
VÄRMLAND	3,98	3,94	4,02	0,66	60	75	38		46	2657	43
DALARNA	3,98	3,94	4,01	0,65	59	74	36	45	39	3000	46
KALMAR	3,97	3,93	4,01	0,66	57	75	39	39	36	2300	45
GOTLAND	3,96	3,89	4,04	0,64	59	76	39	49	47	552	45
JÖNKÖPING	3,95	3,92	3,99	0,68	57	73	37		48	3416	43
VÄSTERNORRLAND	3,95	3,90	3,99	0,70	56	74	36		42	2385	44
SÖRMLAND	3,93	3,89	3,97	0,68	57	75	39	46	44	2092	46
SKÅNE	3,93	3,91	3,95	0,69	56	74	37		42	13669	40
ÖREBRO	3,93	3,89	3,97	0,64	54	75	39	47	38	2623	44
VÄSTMANLAND	3,93	3,88	3,97	0,70	57	75	41	40	46	2000	44
BLEKINGE	3,92	3,88	3,96	0,72	58	74	39		37	2407	43
NATIONELLT	3,91	3,91	3,92	0,69	55	74	38	45	39	84507	43
ÖSTERGÖTLAND	3,91	3,87	3,94	0,70	55	75	40	49	38	3000	47
UPPSALA	3,88	3,85	3,91	0,66	53	75	37	48	37	3395	45
STOCKHOLM	3,75	3,73	3,77	0,73	45	74	39		34	20344	36

Tabell 1 Medelvärde för indikatorn Tillfredsställelse/Nytta, IOI-HA. Fråga 4-10. Kolumnerna i tabellen visar i ordning: region, medelvärde på indikator, nedre och övre gräns för konfidensintervall, standardavvikelse, andel som har medelvärde högre eller lika med 4 (skala 1-5), ålder, andel 80 år eller äldre, tonmedelvärde, andel förstagångsanvändare, antal och svarsfrekvens. Resultat för 20250101 tom 20251231.

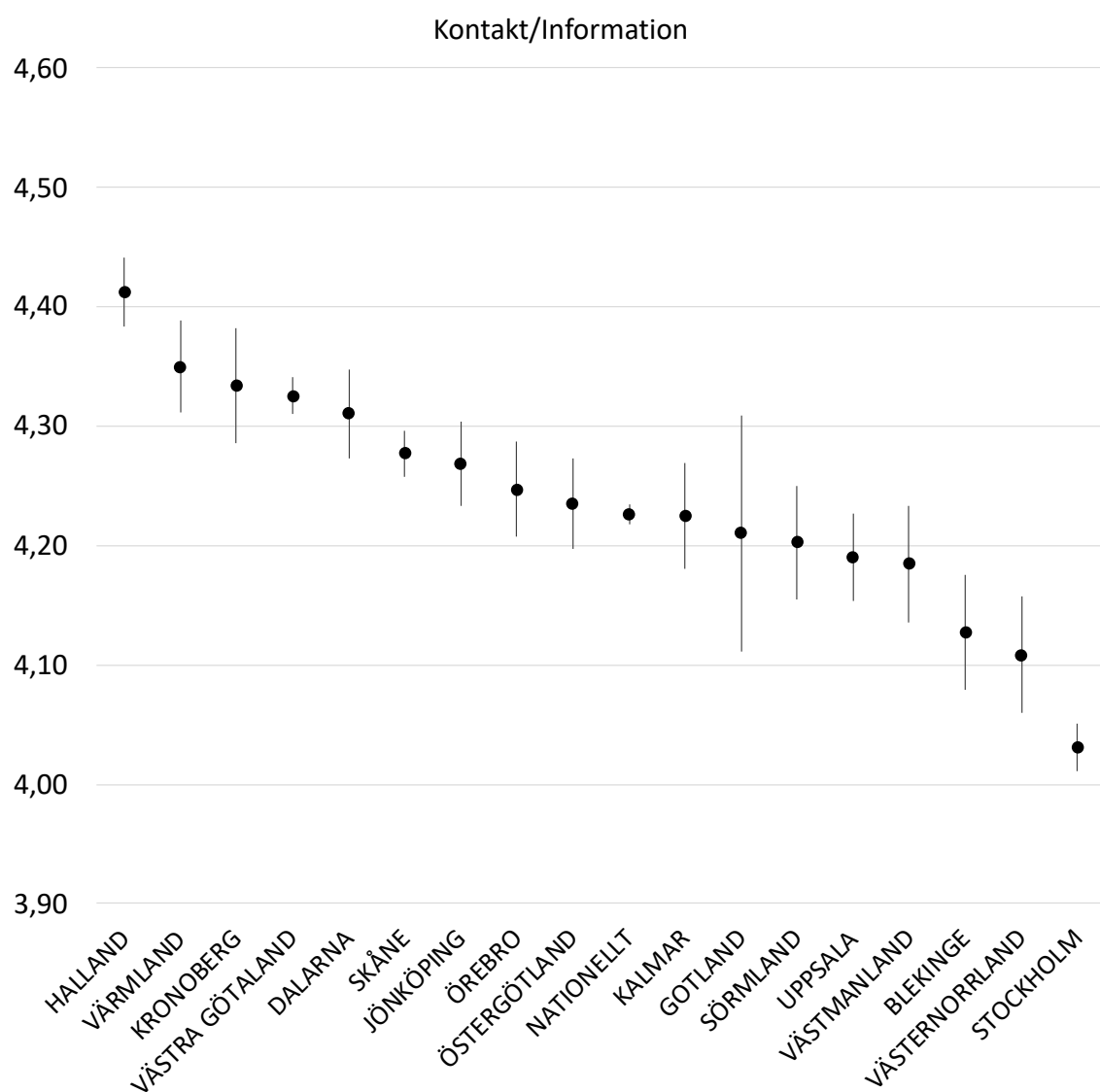

Figur 1 Medelvärde och konfidensintervall för indikator Tillfredsställelse/Nytta, IOI-HA. Fråga 4-10. Resultat för 20250101 tom 20251231.

Kontakt/Information

Region	Medel- värde	KI nedre (95%)	KI övre (95%)	Std	Andel (%) >=4	Ålder	Andel >=80 år (%)	TMV4 (dB)	Förstagångs- användare (%)	N (antal)	Svars- frekvens (%)
HALLAND	4,41	4,38	4,44	0,63	82	75	39		40	4000	46
VÄRMLAND	4,35	4,31	4,39	0,66	80	75	38		46	2657	43
KRONOBERG	4,33	4,29	4,38	0,72	78	75	42		43	1800	48
VÄSTRA GÖTALAND	4,33	4,31	4,34	0,68	79	74	36	45	37	14867	48
DALARNA	4,31	4,27	4,35	0,70	79	74	36	45	39	3000	46
SKÅNE	4,28	4,26	4,30	0,73	76	74	37		42	13669	40
JÖNKÖPING	4,27	4,23	4,30	0,68	76	73	37		48	3416	43
ÖREBRO	4,25	4,21	4,29	0,70	73	75	39	47	38	2623	44
ÖSTERGÖTLAND	4,24	4,20	4,27	0,72	75	75	40	49	38	3000	47
NATIONELLT	4,23	4,22	4,23	0,75	73	74	38	45	39	84507	43
KALMAR	4,22	4,18	4,27	0,72	72	75	39	39	36	2300	45
GOTLAND	4,21	4,11	4,31	0,79	73	76	39	49	47	552	45
SÖRMLAND	4,20	4,16	4,25	0,75	73	75	39	46	44	2092	46
UPPSALA	4,19	4,15	4,23	0,73	72	75	37	48	37	3395	45
VÄSTMANLAND	4,18	4,14	4,23	0,73	72	75	41	40	46	2000	44
BLEKINGE	4,13	4,08	4,17	0,79	69	74	39		37	2407	43
VÄSTERNORRLAND	4,11	4,06	4,16	0,80	67	74	36		42	2385	44
STOCKHOLM	4,03	4,01	4,05	0,85	64	74	39		34	20344	36

Tabell 2 Medelvärde för indikator Kontakt/Information. Fråga 18-21. Kolumnerna i tabellen visar i ordning: region, medelvärde på indikator, nedre och övre gräns för konfidensintervall, standardavvikelse, andel som har medelvärde högre eller lika med 4 (skala 1-5), ålder, andel 80 år eller äldre, tonmedelvärde, andel förstagångs-användare, antal och svarsfrekvens. Resultat för 20250101 tom 20251231.

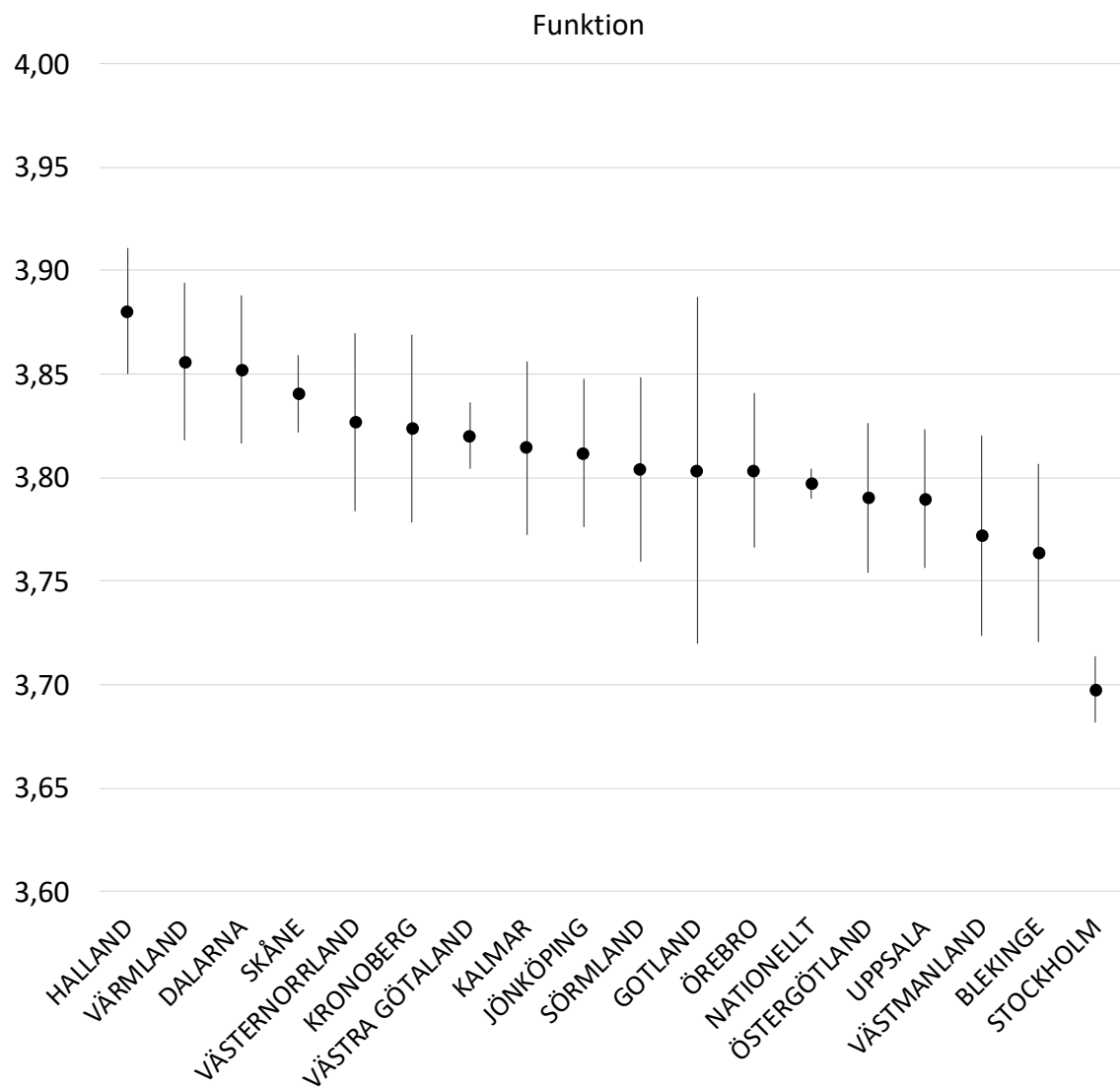

Figur 2 Medelvärde och konfidensintervall för indikator Kontakt/Information. Fråga 18-21. Resultat för 20250101 tom 20251231

Funktion

Region	Medel- värde	KI nedre (95%)	KI övre (95%)	Std	Andel (%) >=4	Ålder	Andel >=80 år (%)	TMV4 (dB)	Förstagångs- användare (%)	N (antal)	Svars- frekvens (%)
HALLAND	3,88	3,85	3,91	0,67	54	75	39		40	4000	46
VÄRMLAND	3,86	3,82	3,89	0,66	54	75	38		46	2657	43
DALARNA	3,85	3,82	3,89	0,67	53	74	36	45	39	3000	46
SKÅNE	3,84	3,82	3,86	0,71	53	74	37		42	13669	40
VÄSTERNORRLAND	3,83	3,78	3,87	0,71	52	74	36		42	2385	44
KRONOBERG	3,82	3,78	3,87	0,68	51	75	42		43	1800	48
VÄSTRA GÖTALAND	3,82	3,80	3,84	0,68	52	74	36	45	37	14867	48
KALMAR	3,81	3,77	3,86	0,69	50	75	39	39	36	2300	45
JÖNKÖPING	3,81	3,78	3,85	0,69	52	73	37		48	3416	43
SÖRMLAND	3,80	3,76	3,85	0,70	50	75	39	46	44	2092	46
GOTLAND	3,80	3,72	3,89	0,67	51	76	39	49	47	552	45
ÖREBRO	3,80	3,77	3,84	0,65	49	75	39	47	38	2623	44
NATIONELLT	3,80	3,79	3,80	0,69	50	74	38	45	39	84507	43
ÖSTERGÖTLAND	3,79	3,75	3,83	0,70	49	75	40	49	38	3000	47
UPPSALA	3,79	3,76	3,82	0,67	49	75	37	48	37	3395	45
VÄSTMANLAND	3,77	3,72	3,82	0,73	49	75	41	40	46	2000	44
BLEKINGE	3,76	3,72	3,81	0,71	47	74	39		37	2407	43
STOCKHOLM	3,70	3,68	3,71	0,71	44	74	39		34	20344	36

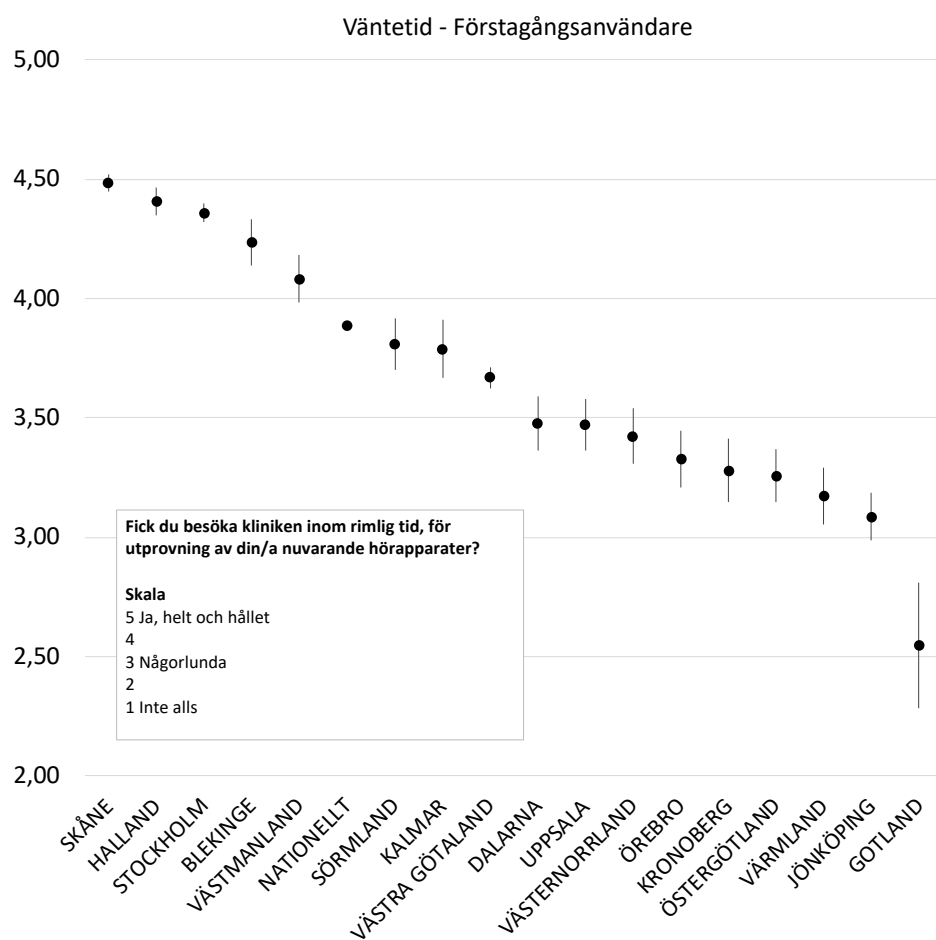
Tabell 3 Medelvärde för indikator Funktion. Fråga 12-15. Kolumnerna i tabellen visar i ordning: region, medelvärde på indikator, nedre och övre gräns för konfidensintervall, standardavvikelse, andel som har medelvärde högre eller lika med 4 (skala 1-5), ålder, andel 80 år eller äldre, tonmedelvärde, andel förstagångsanvändare, antal och svarsfrekvens. Resultat för 20250101 tom 20251231.

Figur 3 Medelvärde och konfidensintervall för indikator Funktion. Fråga 12-15. Resultat för 20250101 tom 20251231

Väntetid

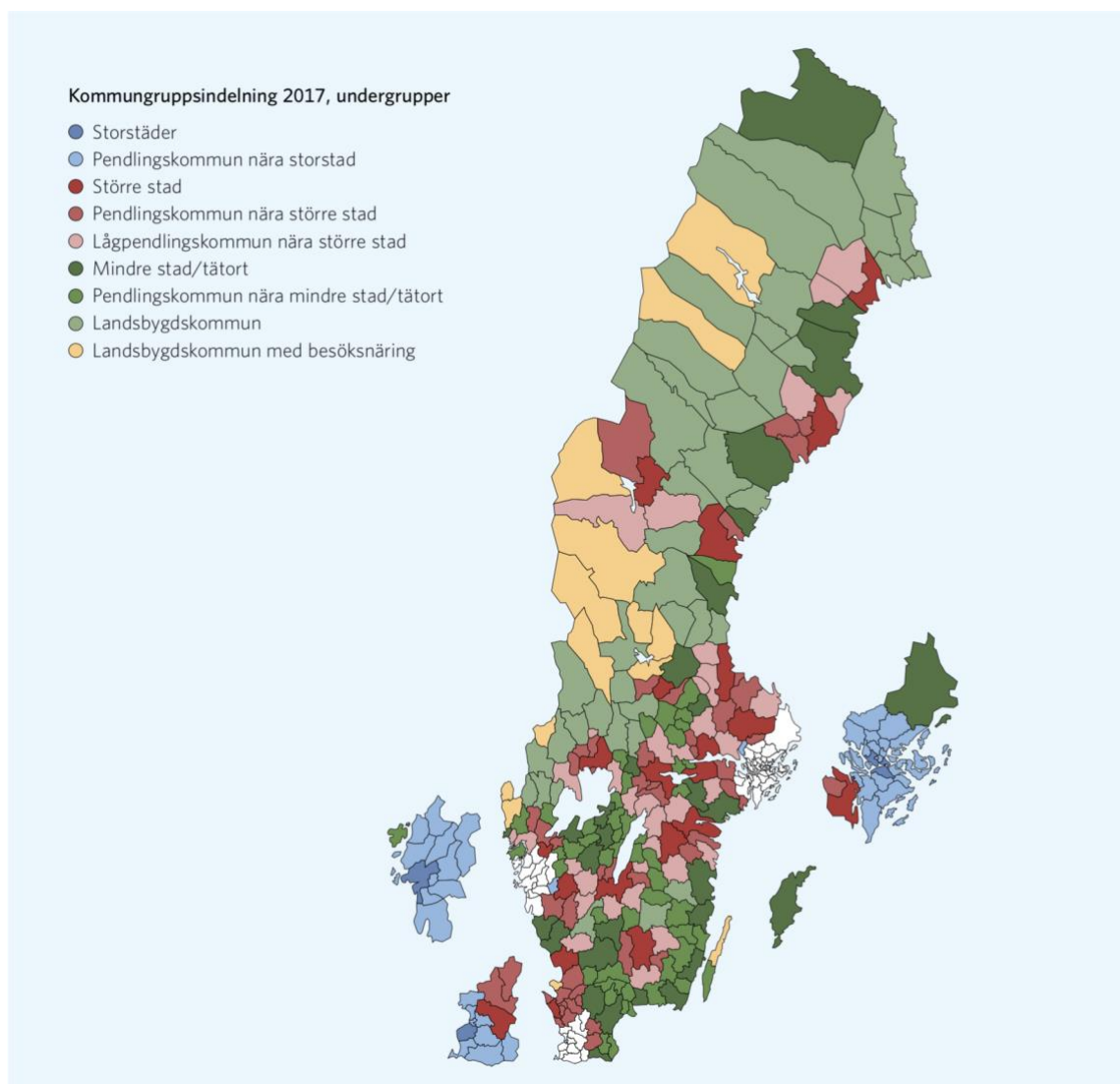
Väntetid samlas inte in av verksamheterna. I stället får patienten själv uppskatta väntetiden genom att svara på frågan ”Fick du besöka kliniken inom rimlig tid, för utprovning av din/a nuvarande hörapparater/er?”. Skalan går från 5 (Ja, helt och hållet) till 1 (inte alls). Ett högre värde representerar en kortade väntetid. Hur gruppen förstagsångs användare har svarat visas i Figur 4.

Figur 4 Väntetid - Förstagsångs användare. Resultat för 20250101 tom 20251231

Resultat uppdelat i kommungrupper

Kommungruppsindelningen används för att underlätta jämförelser och analyser i olika statistiska sammanhang och är framtagen av SKR. Indelningen består av totalt nio grupper, där kommunerna grupperats utifrån vissa kriterier som befolkningsstorlek, tätortsstorlek, närhet till större tätort och pendlingsmönster. Syftet är att kunna jämföra vård över regiongränser och studera skillnader utifrån vilken kommungrupp patienten tillhör.

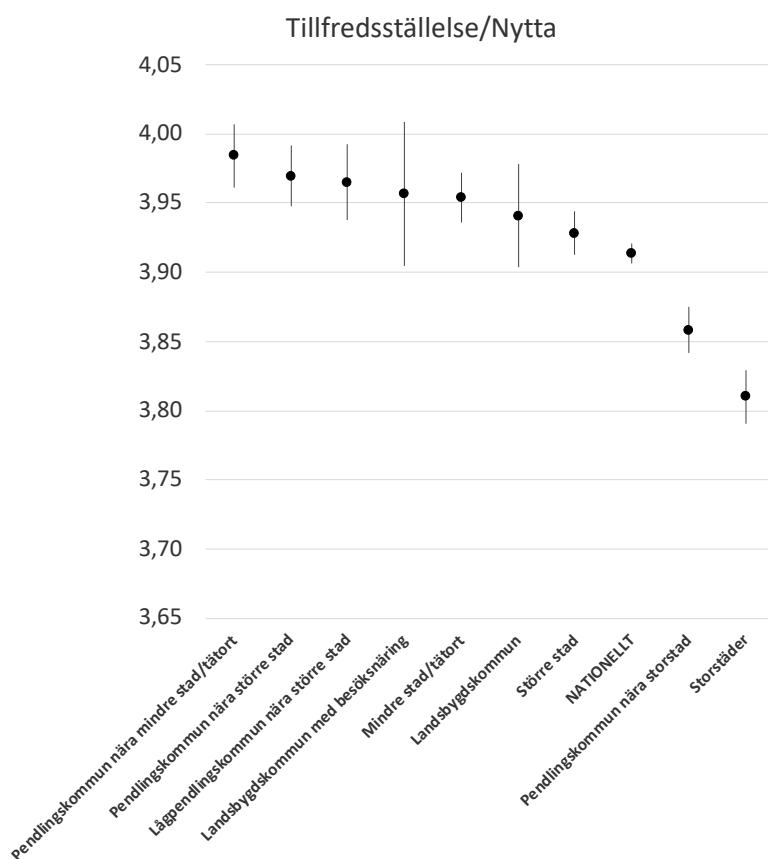

Figur 5 Översikt av kommungrupper och indelning i landet

Tillfredsställelse/Nytta

Region	Medel- värde	KI nedre (95%)	KI övre (95%)	Std	Ålder	TMV4 (dB)	N (antal)	Svars- frekvens (%)
Pendlingskommun nära mindre stad/tätort	3,98	3,96	4,01	0,65	75	44	6501	47
Pendlingskommun nära större stad	3,97	3,95	3,99	0,68	74	46	8318	44
Lågpendlingskommun nära större stad	3,97	3,94	3,99	0,66	75	45	5033	46
Landsbygdskommun med besöksnäring	3,96	3,90	4,01	0,69	75	45	1421	47
Mindre stad/tätort	3,95	3,94	3,97	0,67	75	44	12650	44
Landsbygdskommun	3,94	3,90	3,98	0,68	74	45	2956	43
Större stad	3,93	3,91	3,94	0,68	74	46	16334	44
NATIONELLT	3,91	3,91	3,92	0,69	74	45	98842	36
Pendlingskommun nära storstad	3,86	3,84	3,87	0,70	75	45	17682	40
Storstäder	3,81	3,79	3,83	0,72	74	45	13549	39

Tabell 4 Medelvärde för indikator Tillfredsställelse/Nytta, IOI-HA. Resultat per kommungrupp. Fråga 4-10. Kolumnerna i tabellen visar i ordning: kommungrupp, medelvärde på indikator, nedre och övre gräns för konfidsensintervall, standardavvikelse, ålder, tonmedelvärde, antal och svarsfrekvens. Resultat för 20250101 tom 20251231.

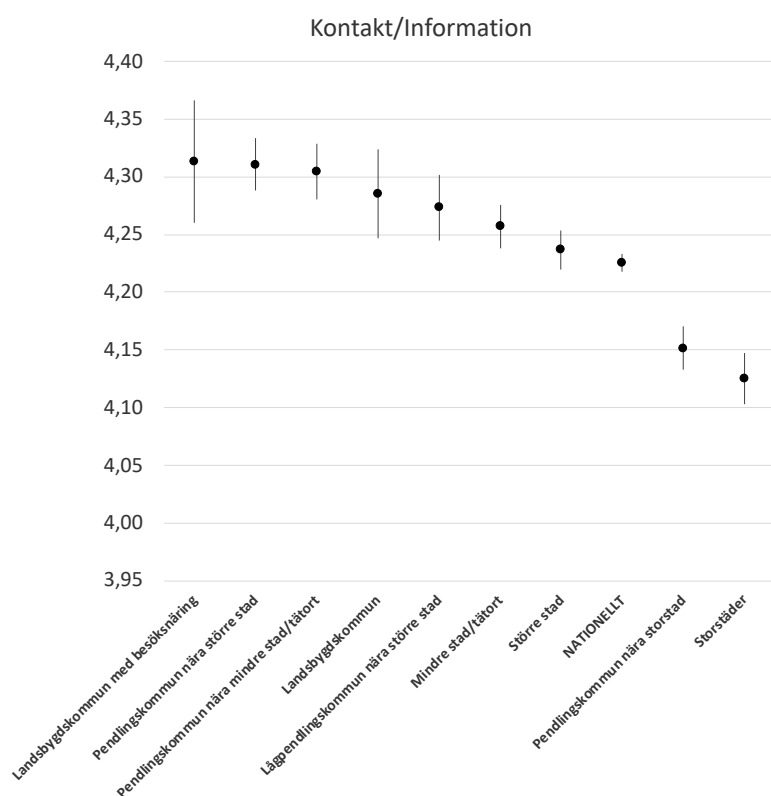

Figur 6 Konfidsensintervall för indikator Tillfredsställelse/Nytta. Fråga 4-10. Resultat per kommungrupp. Resultat för 20250101 tom 20251231.

Kontakt/Information

Region	Medel- värde	KI nedre (95%)	KI övre (95%)	Std	Ålder	TMV4 (dB)	N (antal)	Svars- frekvens (%)
Landsbygdskommun med besöksnäring	4,31	4,26	4,37	0,70	75	45	1421	47
Pendlingskommun nära större stad	4,31	4,29	4,33	0,70	74	46	8318	44
Pendlingskommun nära mindre stad/tätort	4,30	4,28	4,33	0,68	75	44	6501	47
Landsbygdskommun	4,29	4,25	4,32	0,70	74	45	2956	43
Lågpendlingskommun nära större stad	4,27	4,25	4,30	0,69	75	45	5033	46
Mindre stad/tätort	4,26	4,24	4,28	0,72	75	44	12650	44
Större stad	4,24	4,22	4,25	0,73	74	46	16334	44
NATIONELLT	4,23	4,22	4,23	0,75	74	45	98842	36
Pendlingskommun nära storstad	4,15	4,13	4,17	0,80	75	45	17682	40
Storstäder	4,13	4,10	4,15	0,82	74	45	13549	39

Tabell 5 Medelvärde för indikator Kontakt/Information. Resultat per kommungrupp. Fråga 18-21. Kolumnerna i tabellen visar i ordning: kommungrupp, medelvärde på indikator, nedre och övre gräns för konfidensintervall, standardavvikelse, ålder, tonmedelvärde, antal och svarsfrekvens. Resultat för 20250101 tom 20251231.

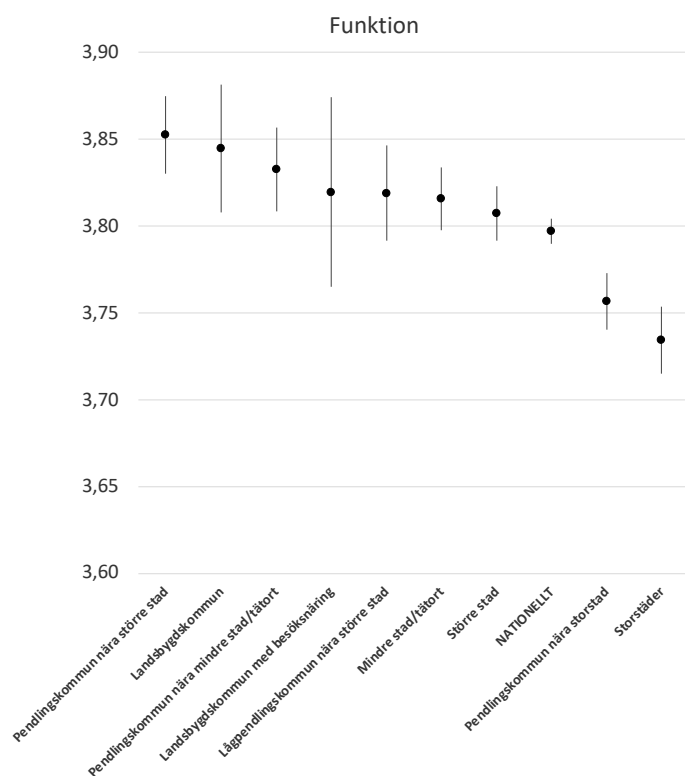

Figur 7 Konfidensintervall för indikator Kontakt/Information. Fråga 18-21. Resultat per kommungrupp. Resultat för 20250101 tom 20251231.

Funktion

Region	Medel- värde	KI nedre (95%)	KI övre (95%)	Std	Ålder	TMV4 (dB)	N (antal)	Svars- frekvens (%)
Pendlingskommun nära större stad	3,85	3,83	3,87	0,69	74	46	8318	44
Landsbygdskommun	3,84	3,81	3,88	0,67	74	45	2956	43
Pendlingskommun nära mindre stad/tätort	3,83	3,81	3,86	0,68	75	44	6501	47
Landsbygdskommun med besöksnäring	3,82	3,76	3,87	0,72	75	45	1421	47
Lågpendlingskommun nära större stad	3,82	3,79	3,85	0,67	75	45	5033	46
Mindre stad/tätort	3,82	3,80	3,83	0,68	75	44	12650	44
Större stad	3,81	3,79	3,82	0,69	74	46	16334	44
NATIONELLT	3,80	3,79	3,80	0,69	74	45	98842	36
Pendlingskommun nära storstad	3,76	3,74	3,77	0,70	75	45	17682	40
Storstäder	3,73	3,72	3,75	0,71	74	45	13549	39

Tabell 6 Medelvärde för indikator Funktion. Resultat per kommungrupp. Fråga 12-15. Kolumnerna i tabellen visar i ordning: kommungrupp, medelvärde på indikator, nedre och övre gräns för konfidensintervall, standardavvikelse, ålder, tonmedelvärde, antal och svarsfrekvens. Resultat för 20250101 tom 20251231.

Figur 8 Konfidensintervall för indikator Funktion. Fråga 12-15. Resultat per kommungrupp. Resultat för 20250101 tom 20251231.

Nationella resultat

Hörapparat användning och livsglädje

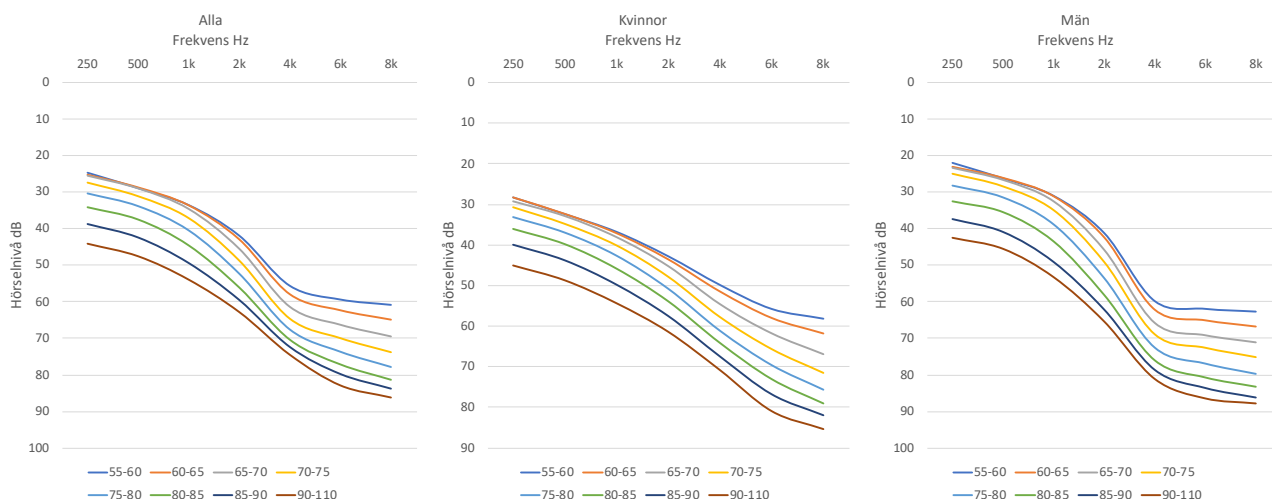
Figur 9 visar sambandet mellan hörapparat användning och livsglädje. Vi ser ett samband mellan antal timmar som hörapparaten används per dag och livsglädje. Ökningen i livsglädje är signifikant mellan varje steg i användningsgrad. Resultatet visar inte kausalitet eller orsakssamband utan enbart att det finns ett samband mellan variablerna.

Figur 9 Hörapparat användning och livsglädje (2025). Vertikala streck anger 95% konfidensintervall.

Audiogram och ålder

Figur 10 visar sambandet mellan hörselnedsättning, åldersgrupp och kön. Figuren visar medelvärdet av audiogrammen för varje åldersgrupp. Hörselnedsättningen ökar med stigande ålder. Det skiljer ungefär 3-4 dB i nedsättning för varje åldersgrupp vid frekvenserna 6000 Hz och 8000 Hz. Figuren visar även att det finns skillnader mellan könen. Kvinnor har ett flackare audiogram och saknar det tydliga fallet i frekvensintervallet 1000 Hz till 4000 Hz som är tydligt hos männen. Liknande skillnader i hörselnedsättning mellan könen finns beskrivet tidigare (Johansson och Arlinger 2002).

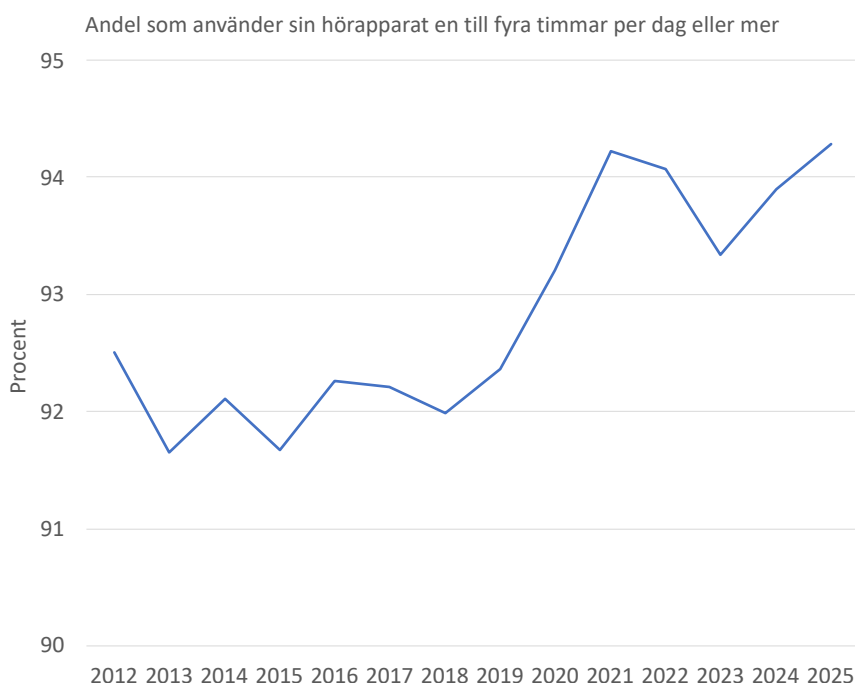
Figur 10 Audiogram och åldersgrupp för personer som rehabiliteras med hörapparat, underlag från åren 2012-2018.

Nytta och antal timmar per dag med hörapparat

Användarna får själva uppskatta hur mycket de använder sina hörapparater per dag (se fråga 4 i Appendix). Tabell 7 visar användningsgraden för varje svarskategori. Nyttan sjunker med minskad användningsgrad. Andelen med liten användningsgrad ”inte alls” eller ”mindre än en timma” utgör ca 6 procent. Tabellen visar även att användningsgraden ökar med grad av hörselnedsättning. Figur 11 visar att användningsgraden, från att ha varit oförändrad under ett antal, har ökat något efter 2018.

	Nytta	Andel (%)	Ålder	Tonmedelvärde (TMV4)
inte alls	2, 5	1,7	73,8	38,4
mindre än en timma	3, 1	3,6	75,0	39,5
en till fyra timmar	3, 6	13,5	75,7	40,2
fyra till åtta timmar	3, 9	22,0	75,9	42,1
mer än åtta timmar	4, 1	59,1	75,5	46,5

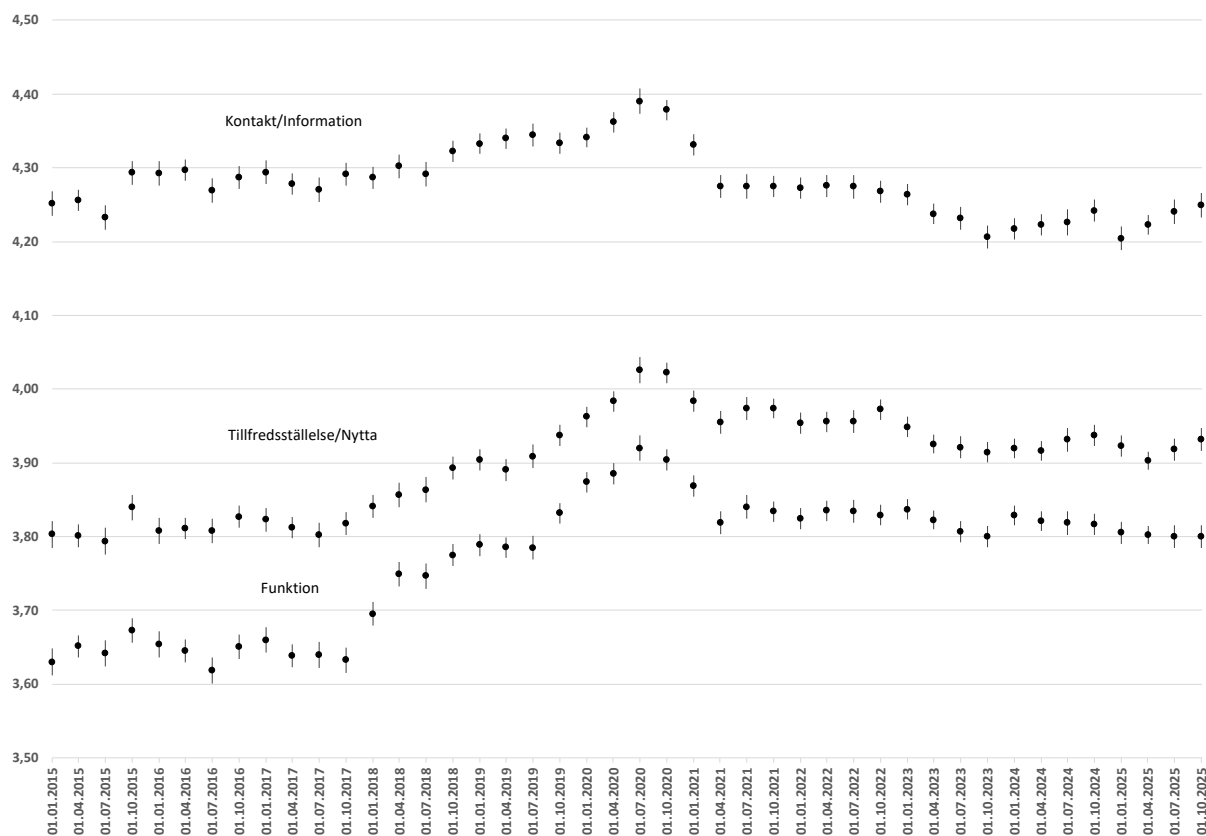
Tabell 7 Användningsgrad av hörapparat (2025).

Figur 11 Användningsgrad, andel som använder sina hörapparater en till fyra timmar per dag eller mer, 2012-2025.

Nyttan i hörselvården över tid

Nyttan i hörselvården förändras över tid och påverkas av flera faktorer. I Figur 12 visas hur indikatorerna Tillfredsställelse/Nytta, kontakt/Information och Funktion varierar över tid. Indikator Tillfredsställelse/Nytta och Funktion visar liten variation för åren 2015 tom 2017. Efter 2017 ser vi en trend att båda dessa indikatorer ökar. Ökningen i tillfredsställelse/nytta från slutet av 2017 till slutet av 2020 motsvarar ungefär ökningen (0.21) av att använda två hörapparater istället för en. För indikator Kontakt/Information syns en långsam ökning över hela perioden 2015 tom 2020, därefter har indikatorn fallit tillbaka och är nu på ungefär samma nivå som 2015.

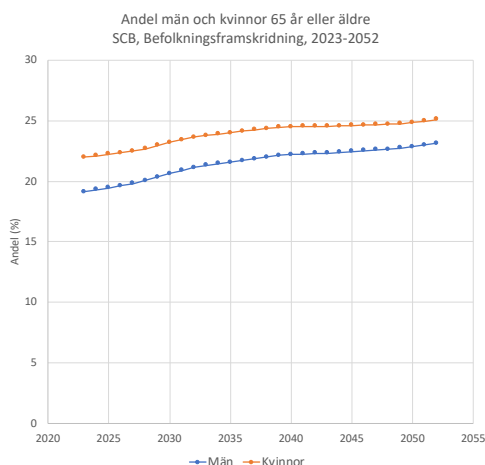
Figur 12 Longitudinell analys av indikatorer. Varje mätpunkt inkluderar data för ett kvartal med tillhörande konfidensintervall (95%) där datum anger mitten på aktuellt kvartal.

Ålder vid rehabilitering med hörapparat

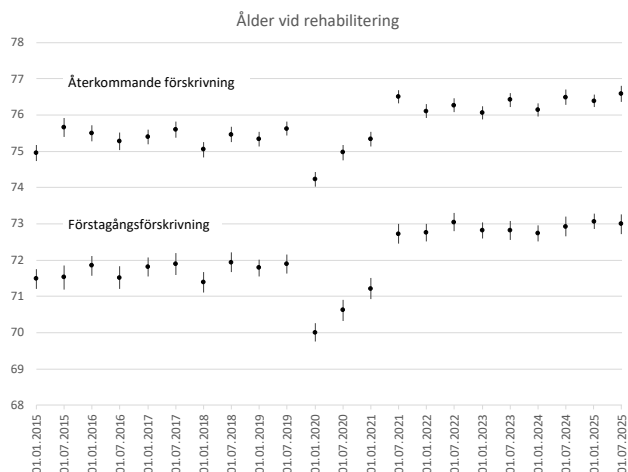
SCB tar årligen fram befolkningsprognoser för hur befolkningen förväntas utvecklas över tid. I Figur 13 redovisas statistik från SCB kring hur andelen personer 65 år eller äldre förväntas variera över tid. Figuren visar att andelen äldre fortsatt kommer att öka i befolkningen. Närmsta 10 åren kommer andelen personer 65 år eller äldre att öka med ungefär 2 procent.

I Figur 14 visas hur åldern vid hörselrehabilitering varierat över tid. Trenden är att åldern för förstagångsförskrivningar och återkommande förskrivningar ökar långsamt och den huvudsakliga förklaringen till det är den åldrande befolkningen.

En tydlig nedgång av medelåldern noteras kring 2020 som förklaras av begränsningar i hörselvården under spridningen av covid-19. De äldsta personerna hade under den perioden inte samma möjlighet till fysisk kontakt med hörselvården som tidigare. Efter 2020 ser vi en kraftig återhämtning av medelåldern vilket förklaras med en överrepresentation av äldre personer som köat under pandemin. Medelålder ligger fortfarande kvar på högre nivåer och förväntas ligga kvar på samma nivå alternativt stiga något ytterligare.

Figur 13 Andel personer 65 år eller äldre efter kön. SCB, Befolkningsframskridning 2023-2052

Figur 14 Ålder vid rehabilitering med hörapparat 2015-2025.

Samband mellan indikatorer och förbättringsarbete

Den viktigaste indikatorn är huvudindikatorn Tillfredsställelse/Nytta. Huvudindikatorn har ett beroende med andra indikatorer och variablerna. Om en verksamhet ökar insatserna kring information och bemötande ökar även värdet på huvudindikatorn. Beroendet mellan variablerna ger viktig vägledning till ett framgångsrikt förbättringsarbete. Sambandet beräknas som en korrelation, där ett starkt samband beskrivs med ett värde nära ett och ett svagt samband på motsvarande sätt beskrivs med ett värde nära noll. I Tabell 8 redovisas sambanden mellan huvudindikatorn och andra variabler.

I tabellen noteras att graden av hörselnedsättning (TMV4) inte har något samband med huvudindikatorn. Det betyder att graden hörselnedsättning är svår att använda i förbättringsarbetet när det gäller att förbättra indikatorerna. Hörselnedsättning på gruppnivå är också svår att påverka utan att ändra på patientflödet. Samma sak gäller även för ålder som har ett mycket svagt samband med huvudindikatorn.

De två variabler som har högst samband med huvudindikatorn är Funktion (0,64) och Kontakt/Information (0,46). Om en verksamhet kan påverka någon av de indikatorerna kommer även huvudindikatorn att påverkas. Den indikator som är enklast att förändra är Kontakt/Information. En förändrad arbetsprocess kring delaktighet, information, bemötande ger ett direkt utslag på indikatorn och i sin tur huvudindikatorn. Funktion har högst samband med huvudindikatorn vilket är rimligt då den indikatorn mäter de viktigaste funktionerna i en hörapparat. Funktion påverkas både av sortimentet och hur audionomen anpassar hörapparaten, där finns möjlighet till förändringar i sortimentet och kompetens kring produkterna.

	Ålder	TMV4	Kontakt/Information	Funktion	Väntetid	Handhavande
Tillfredsställelse/Nytta	-0,06	-0,05	0,46	0,64	0,17	0,33

Tabell 8 Samband mellan huvudindikatorn Tillfredsställelse/Nytta och andra variabler. Sambandet beskrivs med en korrelationskoefficient (Spearman). Resultat för 2025.

Appendix

1. Fick du besöka kliniken inom rimlig tid, för utprovning av din/a nuvarande hörapparater/er?
 - 1: Inte alls
 - 2:
 - 3: någorlunda
 - 4:
 - 5: Ja, helt och hållet
2. Hur länge har du använt hörapparat/er?
 - 1: 1 till 12 månader
 - 2: 1 till 3 år
 - 3: 4 till 10 år
 - 4: 11 till 20 år
 - 5: mer än 20 år
3. Använder du en eller två hörapparater eller en hörapparat i kombination med annat hörhjälpmedel? Ange ett alternativ.
 - 1: hörapparat på ett öra
 - 2: hörapparat på båda öronen
 - 3: hörapparat och cochleaimplantat
 - 4: hörapparat och benförankrad
 - 5: cros-apparat
4. Tänk på hur mycket du använde din/a nuvarande hörapparat/er under de senaste två veckorna. Hur många timmar använde du hörapparaten/erna under en genomsnittlig dag?
 - 1: inte alls
 - 2: mindre än 1 timme per dag
 - 3: 1 till 4 timmar per dag
 - 4: 4 till 8 timmar per dag
 - 5: mer än 8 timmar per dag
5. Tänk på den situation där du mest önskade höra bättre innan du fick din/a nuvarande hörapparat/er. Hur mycket har hörapparaten/erna hjälpt i den situationen under de senaste två veckorna?
 - 1: hjälpte inte alls
 - 2: hjälpte lite
 - 3: hjälpte någorlunda
 - 4: hjälpte en hel del
 - 5: hjälpte väldigt mycket
6. Tänk igen på den situation där du mest önskade höra bättre. Hur mycket svårigheter har du FORTFARANDE i den situationen när du använder din/a nuvarande hörapparat/er?
 - 1: stora svårigheter
 - 2: en hel del svårigheter
 - 3: måttliga svårigheter
 - 4: lite svårigheter
 - 5: inga svårigheter
7. Tycker du att din/a nuvarande hörapparat/er är värd/a besväret om du tar hänsyn till allt?
 - 1: inte alls värda besväret
 - 2: lite värda besväret
 - 3: någorlunda värda besväret
 - 4: en hel del värda besväret
 - 5: mycket väl värda besväret

8. Hur mycket har dina kvarstående hörselproblem försvårat vad du kunnat göra under de senaste två veckorna med din/a nuvarande hörapparat/er?
1: försvårat mycket
2: försvårat en hel del
3: försvårat måttligt
4: försvårat något
5: inte försvårat alls
9. Hur mycket tror du att andra människor besvärades av dina svårigheter att höra under de senaste två veckorna med din/a nuvarande hörapparat/er?
1: besvärades väldigt mycket
2: besvärades en hel del
3: besvärades måttligt
4: besvärades lite
5: besvärades inte alls
10. Hur mycket har din/a nuvarande hörapparat/er påverkat din livsglädje om du tar hänsyn till allt?
1: försämrat
2: ingen ändring
3: förbättrat något
4: förbättrat en hel del
5: förbättrat väldigt mycket
11. Hur stora svårigheter har du att hantera din/a hörapparat/er, t.ex. sätta på plats, byta batteri eller hantera reglage?
1: stora svårigheter
2: en hel del svårigheter
3: måttliga svårigheter
4: lite svårigheter
5: inga svårigheter
12. Har det hänt att ljudet i din/a nuvarande hörapparat/er blir oacceptabelt starkt?
1: mycket ofta
2: ofta
3: ibland
4: sällan
5: aldrig
13. Har det hänt att din/a nuvarande hörapparat/er tjuter eller visslar när de sitter på plats?
1: mycket ofta
2: ofta
3: ibland
4: sällan
5: aldrig
14. Hur nöjd är du med ljudkvaliteten i din/a nuvarande hörapparat/er?
1: inte alls nöjd
2: lite nöjd
3: någorlunda nöjd
4: nöjd
5: mycket nöjd

15. Hur mycket har din/a nuvarande hörapparat/er hjälpt dig vid samtal i bullriga miljöer eller i miljöer där flera pratar samtidigt?
1: hjälpte inte alls
2: hjälpte lite
3: hjälpte någorlunda
4: hjälpte en hel del
5: hjälpte väldigt mycket
16. Om du använder mobiltelefon för samtal – är ljudet direktkopplat så du hör det genom din/a hörapparat/er utan att ha mobiltelefonen vid örat?
1: känner inte till
2: aldrig
3: ibland
4: ofta
5: mycket ofta
17. Använder du din mobiltelefon som fjärrkontroll för att göra justeringar av ljudet i din/a hörapparat/er?
1: känner inte till
2: aldrig
3: ibland
4: ofta
5: mycket ofta
18. Hur nöjd var du med personalens bemötande?
1: inte alls nöjd
2: lite nöjd
3: någorlunda nöjd
4: nöjd
5: mycket nöjd
19. Hur nöjd var du med information och hjälp du fick vid besöken?
1: inte alls nöjd
2: lite nöjd
3: någorlunda nöjd
4: nöjd
5: mycket nöjd
20. I vilken utsträckning upplevde du dig delaktig i hörselrehabiliteringen?
1: inte alls
2: liten utsträckning
3: någorlunda utsträckning
4: stor utsträckning
5: mycket stor utsträckning
21. I vilken utsträckning upplevde du att din audionom lyssnade på dig och dina önskemål?
1: inte alls
2: liten utsträckning
3: någorlunda utsträckning
4: stor utsträckning
5: mycket stor utsträckning
22. Har du svenska som modersmål eller förstaspråk?
1: ja
2: nej

Referenser

Arlinger, Stig. 2005. "Translations of the International Outcome Inventory for Hearing Aids (IOI-HA). Svensk version." *Audionytt* 3.

Johansson, Magnus S. K., och Stig D. Arlinger. 2002. "Hearing threshold levels for an otologically unscreened, non-occupationally noise-exposed population in Sweden." *International Journal of Audiology* (International Journal of Audiology) 41: 180-194.

SiS. 2021. *SS-EN ISO 21388:2021 Process för utprovning av hörapparater*. Standard, Svenska Institutet för Standarder.